

BENIEUWD NAAR DE SAMENHANG –

BIJ DE UITVAART VAN KEES BRAKKEE

1 Kor.3,3-11 Mat.7,21-25

Het zou een prachtige foto zijn als die was gemaakt: Kees staande bij een bouwput. Uren kon hij kijken naar het werk in uitvoering. Tot in de details verdiepte hij zich in funderingsmethoden en constructietechnieken. Niet zo gek als je bedenkt dat hij uit Rotterdam, de werkstad, afkomstig was. Het beeld, uit evangelie en Paulus' brief, van het *bouwen op de rots* en het *leggen van het fundament* zou Kees zeker aanspreken.

Maar niet alleen daarom. Graag was hij zelf, en heel precies, met zijn handen bezig, getuige het grote aantal opbergbakjes en mapjes overal hier in huis. En zijn precisie was ook aan het werk in het bijhouden van de bibliotheek en de huiskroniek. Als hij schreef was het meteen kalligrafie. Met verve en niet zonder humor presenteerde hij op oudejaarsavond de gebeurtenissen en ontwikkelingen van het afgelopen jaar. En het preekje dat hij hield, in zijn goede jaren tijdens de vrijdagavondvespers, dat stónd. Uiterst gedegen en nauwkeurig ook bereidde hij de keuze van een nieuwe prior voor, in de korte perioden dat hij als supprior aan het hoofd stond van de gemeente.

Pietje precies was hij; maar het ging hem niet om letters en regels. Het ging hem erom zorgvuldig om te gaan met mensen, om ruimte voor ieder en tegelijk bescherming - tegen de al te menselijke neiging om teveel ruimte voor jezelf in te nemen ten koste van een ander. Grote bewondering had hij voor de regel van Augustinus en de constituties van de orde, juist omdat de eigen persoonlijke ontwikkeling daar hoog in het vaandel staat en tegelijk de gemeenschap het centrum is waarin ieder zich voegt. Ieder is bouwsteen van het geheel. Of zoals Paulus schrijft: *de een plant en de ander begiet; maar het is God* - Hij die alles overziet, *die wasdom geeft*. Met andere woorden: het wordt pas wat, als niemand zichzelf ziet als autonoom koninkrijkje maar ieder zich afstemt op de anderen, zodat het een rijke samenklank wordt.

Dat gevoel voor het geheel, de samenhang, de onderlinge wisselwerking is, dunkt me, de drijvende kracht geweest achter het vak dat hij tot het laatst beoefend heeft: geschiedenis en in het bijzonder de geschiedenis van de kerk. Hij schreef eens, als bijdrage aan een boekje vanuit de dominicaanse toerusting, 'dat de kerk geen eiland is, maar in de wereld staat en daarvan deel uitmaakt; dat christenen dus in hun denken en doen beïnvloed worden door de cultuur, de sociale omstandigheden, de economie waarin ze leven; en dat het ideaal zelden door de werkelijkheid wordt gedekt'. Dit besef geeft een nuchtere kijk op de kerk en leidt tot een genuanceerd oordeel. Het geeft ook lucht, doordat men ontdekt dat lang niet alles van eeuwigheid vastligt. Zaken die met groot ophef als dé traditie worden gepresenteerd blijken nauwelijks honderd jaar oud te zijn.

Kees was een rasverteller. Maar dan niet van sprookjes, maar hoe achter een figuur in een kerkraam, een nieuwsfeit toen of vandaag, een heel verhaal schuilt. Daarover raakte hij in de koffie met huisgenoten en medewerkers niet uitgepraat en bleven zijn artikelen stromen in de richting van het parochieblad. En hij schreef dan zo dat het ook voor niet ingewijden duidelijk was waarover hij het had.

Kees zou de laatste zijn om zich een vroom man te noemen. De woorden *Niet ieder die Heer, Heer roept zal binnengaan in het koninkrijk van God*, zijn hem uit het hart gegrepen. In een preek, over de gedaanteverandering van Jezus op de berg waar Mozes en Elia naast hem verschijnen, staat Kees stil bij de figuur van Petrus. Ik citeer: 'Hij wil het glorieuze hemelse moment rekken met zijn voorstel om drie tenten te bouwen. De evangelist kat hem af: "Hij wist niet goed wat hij zei." Er moet worden geluisterd naar wat Jezus te zeggen heeft: woorden die moeten worden doorverteld maar vooral gedaan. In de Schrift betekent luisteren ook meteen gehoor geven aan. Geen woorden, maar daden.'

En Kees geeft ons in zijn preek ook huiswerk mee. 'Ik vraag mij af, of wij vandaag de dag niet ook te veel met ons hoofd in een vroom ogende wolk lopen. Dragen wij de boodschap voldoende en op een goede manier uit in een harde en vooral ook luidruchtige wereld? Het zou ons een zorg moeten zijn.' Kees denkt hierbij niet alleen aan het vinden van de goede woorden, maar ook en vooral aan het zetten van stappen, van die stappen namelijk die laten zien waar het Jezus om gaat.

Toch zouden we Kees tekort doen als we hem in religieus opzicht een doener zouden noemen. Toen hij zestig jaar professie vierde, zei hij in de overweging: 'De jongensromantiek om als een Tarcisius Ons Heer te redden uit een brandende kerk ben ik kwijt, maar de onzichtbare en zwijgende God houdt mij nog steeds bezig. Ook de fascinatie voor het heeal is gebleven en daarmee het ontzag voor zijn schepper'.

Fascinatie, geboeid zijn. Wie naar de foto kijkt op het boekje ziet dit. Een mens op leeftijd met een open blije uitstraling. Zeker speelt dankbaarheid hierbij een rol. Kort tevoren is hem het boekje 'Met het oog op Kees' aangeboden! Maar het is meer. Ik zie een jongensachtige nieuwsgierigheid, die open staat voor de mens met wie hij in gesprek is, die de feiten die langs komen onderzoekt. Een benieuwd zijn, dat hem tot het eind van zijn leven is bijgebleven. Dat maakt hem zo beminlijk. Zelden heb ik een foto gezien met zulk een hoge aibaarheid.

Wie zou niet verknocht zijn aan Kees - zoals hijzelf verknocht was aan Zwolle, aan com-muniteit, bewoners en medewerkers, en aan de geloofsgemeenschap. En zou God het ook niet zijn? Een rabbi stelde eens de vraag: 'Waar is God'. 'Wat een onzin', was de reactie, 'God is toch overal!' 'Nee', zei de rabbi, 'God is daar waar je Hem toelaat.' Wel, wij mogen erop vertrouwen dat die open manier van kijken van Kees, vol bewondering en ontzag, de deur voor God wijd open heeft gezet.

Geliefde broeder Kees, wij danken je voor wat je met ons deelde en ons hebt laten proeven. Wat zouden wij je beter kunnen wensen dan dat je nu helemaal opengaat en bloeit, in een mateloze bewondering waarin alles samenkomt: *'God alles in allen'*

Jozef Essing o.p.